

Samhørighed gennem samarbejde: Hvorledes påvirker EU's samhørighedspolitik makroregionen Østersøområdet?

EU's samhørighedspolitik udligner regionale forskelle i Den Europæiske Union

Kort sagt er formålet med EU's samhørighedspolitik at mindske de regionale forskelle i Den Europæiske Union. Den er imidlertid ikke kun rettet mod fattige regioner, men alle lande i EU drager fordel heraf.

Samhørighedspolitikken har indflydelse på EU-borgernes dagligdag, da den støtter udviklingen af regionerne og fungerer som katalysator for investeringer. Dette bidrager til at skabe nye job, fremme økonomisk vækst og konkurrenceevne.

Samhørighedspolitikken er en vigtig del af EU's budget: I budgettet for 2014-2020 blev over 30 % fordelt på forskellige finansielle instrumenter, der støtter samhørighedspolitikken. Samhørighedspolitik leveres gennem Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond (ESF) og Samhørighedsfonden. Hver fond har forskellige målgrupper.

EU's makroregionale strategier omhandler fælles muligheder og udfordringer

EU's makroregionale strategier dækker næsten to tredjedele af Unionen og repræsenterer ny og eksperimentel forvaltning på flere niveauer. Idéen til makroregionale strategier opstod, fordi man indså, at omtrent de samme udfordringer og muligheder ofte dikteres af det geografiske og kulturelle område. Lande i samme region kan bedre løfte disse udfordringer gennem øget samarbejde frembragt af strategierne.

Samarbejde på tværs af grænser er kernen i makroregionale strategier. Øget samarbejde forbedrer i væsentlig grad dagligdagen for de mennesker, der bor i området, fordi makroregionale strategier omfatter mange emner, der spænder fra uddannelse, sundhed og miljøbeskyttelse til innovation, transport og turisme.

Alle makroregionale strategier formes af deres omgivelser. For Østersøstrategiens vedkommende er det Østersøen, der forbinder mennesker i området, og inspirerer dem til at arbejde sammen. Hovedarbejdsområderne i Østersøstrategien er således tæt forbundet med havet. Strategiens tre mål er at redde Østersøen, øget velfærd og forbindelser til regionen.

Alle makroregionale strategier er økonomisk neutrale og får ikke yderligere finansiell støtte. De bygger på eksisterende støtte, navnlig fra Den Europæiske Regionalfond, der finansierer samarbejde på tværs af grænser.

Hvorledes er makroregionale strategier knyttet til EU's samhørighedspolitik?

Konkret gennemføres Østersøstrategien via projekter. Det er det, der knytter makroregionale strategier tæt sammen med EU's samhørighedspolitik, da de fleste af de projekter, der gennemfører Østersøstrategien, finansieres af samhørighedspolitikken's fonde.

Eftersom strategierne tilskynder lande til at samarbejde, bidrager de især til samarbejdsdimensionen i EU's samhørighedspolitik. Et stærkt territorielt samarbejde har en positiv indvirkning på økonomisk, social og territorial samhørighed.

Strategier inddrager aktører fra alle niveauer i samfundet i bestræbelserne på at skabe mere fremgang i regionen. De bringer også EU tættere på borgerne gennem konkrete EU-finansierede projekter, der engagerer dem og har en positiv indvirkning på deres dagligdag. Stærke og velstående makroregioner kan derfor fremme udviklingen af europæisk demokrati og af EU's værdier, navnlig i tider, hvor Europa står over for mange udfordringer.

Makroregionale strategier kan desuden tjene som forløber og model for hele EU. Arbejdet i Østersøstrategien har eksempelvis bidraget til EU-strategien for tilpasning til klimaforandringer, og

Østersøregionen har en lang tradition for at håndtere affald i havet, hvor foranstaltninger ofte gennemføres via EU-finansierede projekter, hvilket globalt fremstår som et godt eksempel.

Ét eksempel på betydningen af makroregionale strategier er deres forbindelse til lande uden for EU. Østersøstrategien består af otte EU-medlemslande og derudover fire nabolande (Hviderusland, Island, Norge og Rusland). Eftersom strategien fungerer aktivt med lande, der ikke er medlem af EU, på regionalt plan, styrker den også deres forbindelse med Den Europæiske Union. I Østersøregionen er havet og de udfordringer, der er forbundet hermed, en naturlig grund til at samarbejde ud over EU's grænser.

Eftersom alle makroregionale strategier passer ind i EU's eksisterende lovgivning og institution og ikke modtager yderligere finansiering, skal de fokusere på specifikke foranstaltninger. Hvad Østersøstrategien angår, har miljøspørgsmål vedrørende Østersøen været en af drivkræfterne. Strategien skaber en platform, hvor forskellige aktører kan samarbejde og handle for at redde havet.

EU-finansierede projekter, der tjener som disse aktionsplatforme og repræsenterer Østersøstrategiens målsætninger i særdeleshed, kaldes flagskibe. Nogle af disse flagskibe har udviklet sig fra individuelle projekter til netværk og fora såsom fiskeriforummet for Østersøområdet, som bidrager til dialog og samarbejde. Denne form for transformation viser også projektfinsieringers levedygtighed og resultater til gavn for hele regionen.

Kilder:

10 myter og fakta om EU's samhørighedspolitik

https://ec.europa.eu/regional_policy/da/policy/what/myth-busting/

En introduktion til EU's samhørighedspolitik 2014-2020 (2014)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_da.pdf

"Study on macro-regional strategies and their links with cohesion policy (2017)"

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy

Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om gennemførelsen af EU's makroregionale strategier COM/2016/0805 final

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0805>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union